

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

nyelven: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 németül: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— szeptember 11.

Hincz Oszkár kis gimnázista diák volt. Főbe lőtte magát. Megüalt.

A vizsgán megbukott, az édes atyja — előkelő ügyvéd — azzal fenyegette, hogy „inasnak” adja. Vagyis kereskedő, vagy iparosinasnak.

Ezt az öngyilkosságot körülbelül ilyen párbeszéddek előzheték meg:

Az apa: Fiam, ha nem tanulsz, meg-lásd, hogy abból baj lesz! Nem kiméllek. Inasnak adlak! Ott aztán dolgozol éjjel nap-pal, a mester megrángatja a füledet!

A mama: De már abból semmi sem lesz! Az én fiamból ugyan nem lesz iparos, vagy kereskedő! Senki sem néz rá többé a rokonságból! Kieg a szemem a szé- gyentől!

A fiu pedig megbukott, mire azt mondta az édes apa:

— A kocka eldőlt, holnap inasnak ad-lak! Magadra vess!

A fiu magára vetett, pisztolyt fogott és meghalt.

De milyen másként történt volna min-de, ha az apa okosabban fogott volna a dolgához.

Vehette észre, hogy a fiu tehetsége gyöngé. Érettségét nem tesz, diplomára szert nem tehet. Erről nem tehet, kár tehetségét felülhaladó pályákra eröltetni

Ha így szólt volna az édes apa:

— Semmitől se tarts, édes fiam! Vé-gezz tisztességgel 3—4 gimnáziumi osztályt, aztán kereskedő, iparos pályára adlak. Itt csak vergődöl, bukásra bukást aratsz, elhi-zsem, hogy kin neked a kelletlenül végzett munka! Van pálya, a melyen ember lehet belőled, tekintélyesebb, gazdagabb emberré leszel apádnál, a ki keserves körmöléssel fe-leszi meg a mindennapi kenyeret s még sem szerez annyit, a mennyivel a társadalmi igé-nyeknek megfelelhette! Itt az X. család, kereskedők, oly gazdagok, hogy nemesak fényt üzhetnek, de a közjóra is áldozhatnak! Itt van Y. nagyiparos, a ki jöltévéje a vá-rosnak, száz meg száz iparosnak ad kenye-ret, érdemeket szerez a hazai ipar föllendítése körül, királyi tanácsossá nevezik ki! Lám, a munkának is van arisztokráciája! Édes anyádra ez egyben ne hallgass, őt asszo-nyos előítéletek vezérlik, ám maga örül leg-jobb, ha a cifranomoruság igájának lerá-zásával jómódu, boldog és szabad ember lesz belőled! Leveszem rólad a kellemetlenül viselt terhet, holnap munkába állasz.

Kezdetben nehezen megy a munka, de hát eszeddel és karoddal csakhamar kiküzdöd magadat a porból! Te segíthetsz még raj-tam és irigyelni fognak a „fenn az ernyő, ninesen kas” utján haladó nagyságos urfi-barátaid, hábár ma le is néznek! . . .

Feleljetek apák és anyák, mennyi könny nem folyik el, hány ifju lélek nem vész kárba, ha kissé modernebb felfogással és szeretettel tárjuk elébök az élet fogalmát! . . .

*

Japán győzött . . . Japán forrong . . . Oit is a hazátlan szocializmus üli or-giáit. Japán Jakobokányiak tüzelik a népet a hazafiasság ellen

Ezt az egyet bár ne vette volna át az okos Japán Európa művelődéséből.

Törvény.

— szeptember 11.

(g—r.) Magyarországnak évezredek óta fejlődött törvényes alapjára helyez-kezdünk. Bármí törtéjük velünk, ettől az alaptól nem tágitunk.

A hitrege Antaios legyőzhetlen volt, mivel új erőt merített Gaia anyjától, az anyaföldtől, valahányszor földhöz sujtották. Magyarország, bár tulerő ál-tal oly sokszor legyőzetett, új erőt merített törvényeinek élő alapjából, mivel földi hatalom nem téríthette el törvények által biztosított jogaitól.

Igy tanítja azt Deák Ferenc, a haza bölcsének gyönyörű hasonlata, a haza őrzőgő ellenségeinek hamis tani-tásai belőlünk e tanulságot kiólni soha-sem fogják.

Szenvedéseink megmérhetetlenekké növekedhetnek, de büvszerünk a tör-vény, a mely meghozza nekünk, talán nem is oly soká, a tartós boldogságot.

Három év óta ezen törvények alap-ján, eme boldogságért küzd a magyar nemzet. Hazaszeretete, kitartása, becsü-lete segítse tovább a nagy harc meg-harcolásában és a diadal — el nem maradhat.

A jogaiért törvényeinek fegyveré-vel küzdő nemzetet megsegíti Isten, megérti a külföld. Megérti idővel Szent István államalkotó királyunk mostani viselője is, akkor pedig megérjük, hogy az ellenünk törő Habsburg gyűlö-let még szeretetté is változik. Még egyet kell elosztatni: a Habsburgok eszmebeli szegénységét és akkor új fény, új hatalom, új dicsőség forrásává

lesz reájok nézve a viruló Magyar-ország boldog meglegedése.

Egyelőre — a mint e pillanatban olvassuk a jelekből — harc és háboru várakozik a nemzetre.

A miniszterelnök előterjesztette a királynak szándékainak szövevényét. Itthon hagyta a vérszemre kapott nem-zetiséget, a megvásárolt hit és haza nélkül való nemzetköziséget, szövet-ségeit a nemzet igazainak letiprásá-ban Magával vitte a gonoszság minden szövedékét.

A nyilvánosságra jutott hírek sze-rint nem lehetetlen, hogy az Ur ezen esztendejéig benn tartják a kiszolgált katonákat.

Mindegy. 1848—49 is volt, a mi-kor a névtelen félistenek, honvédségünk még többet is szenvedtek. Szenvedjenek még többet ez év végéig. A mit pedig Bécs nagy rövidlátásában előre nem lát, váljék a nemzet fölfegyverzett ifjuságára nézve a rabság a szabad-ság iskolájává.

A bécsi birodalmi gyűléssel talán megszavaztatják a kvótát, annyit, ameny-nyit akarnak megszavazni, a többit vi-lágos törvényeink ellenére, kiszabják a mi bőrünkéből.

Legyen úgy. Ők térnek le a tör-vény útjáról, övék a felelősség, amely-nek órája ütni fog. Az elleneinknek segédkező osztrák gondoljon a régi versre: „Háromszor veri ezt kendeni Ludas Matyi vissza!”

Vagy nem is törődven a törvény tiltó rendelkezéseivel, megkötik a kor-mányok nélkülünk a külfölddel való kereskedelmi szerződéseket.

Ki ijedne meg ettől is? A külföld lássa, hogy a szomszédal köt szerző-dést a mi tulajdonunk elkobzására.

Két óriási nagy ellenséggel van tehát dolgunk. A gonoszszággal, mely a jót megveti, „mig talpalatnyi tér jutott neki.” Az ostobasággal, a melyről a nagy nemet költő mondja, hogy ellene „az Istenek is hijába küz-denek.”

Elkorhadnak önmaguktól, legyőzik önmagukat. Mert nagyon téved abban Bécs, hogy itt gyalgó emberi számít-gatás működik. Hatalmasabb, mélyebb, szentebb, mert isteni erők és törvények ébresztették föl most a nemzetet és egyesültek a mi velök rokon törvénye-inkkal és erőinkkel.

Győzni fogunk s ha a legis leg-

Már megérkeztek Glück Ede legnagyobb cipő-áruházában Debrecen, Piac és Kossuth-u. sarok, a kistemplommal szemben. — Szép és jó minőségű cipőket olcsón csak nálam lehet vásárolni.

hatékonyabbnak tartott fenyegetés, a törvényhozás törvénytelen feloszlása, az új választások következnének, hát ettől nem ijedünk meg, annak még inkább örülünk. Magyarország fölébredt, az erőszak nyomása alatt erősödik, növekszik, mint a pálma, az új választásokból a haza teljes önállóságának és függetlenségének eszméje fog győzedelmesen kikerülni.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 11.

Hirtelen nagyon különös, még pedig kedvező szél kezd fujdogálni Bécs felől. Fejérváry miniszterelnök megjött Bécsből, kedden ismét kihallgatásra jelentkezik ő felségénél. Döntést nem bírt kiszorítani a törvénytelen kormány tervei számára, annyi bizonyosnak látszik. Ezt pedig nem ellenzéki körök rebesgetik az optimizmus szelid sugallatából, hanem nagyonis kormánypárti papiros sejteti velünk. A „Pester Lloyd” ugyanis azt jelenti, hogy az ex-lex miniszterelnök előterjesztései nem folytak le oly simán, a mint ő szerette volna. Ugy vélik — mondja a lap — hogy a legnagyobb nehézséget az általános választói jog kérdése okozza, valamint azt hiszik, hogy a tegnapi tanácskozáson sok olyan részletet is megvitattak, amely a kormány eredeti terveivel ellentétes. Most az a kérdés, hogy a magyar kormány összetudja-e egyeztetni saját programját az újabb elhangzott kívánásokkal vagy pedig hogy a többi tényező fog Fejérváry programjához közeledni! Ha sikerül abban a kérdésben egyezni, úgy biztosítva a kormány megmaradása. Eddig a német ujság.

Nem kenyerünk az idő előtt való reménykedés, ennél fogva megelégszünk annyival, hogy a fordulatot tudomásul vesszük. Ha azonban igaz lenne a „Pester Lloyd” jeletése, akkor a Fejérváry kormány megbukott, a nemzeti követelések vezetése pedig nagyon fetzsendült.

(Kristóffy miatt buknak.)

A jó Isten adta a nemzetnek Tiszát is, Kristóffy is! A király már beleegyezett volna a Fejérváry terveibe, azonban közbejött a Kristóffy szocialista beszéde, melyben ő újból azokat a forradalmi hurokat pengette, melyek már a múltban kellemeitlenül érintették a királyt.

Most jött Fejérváry előzetes szentesítést kérve az általános választói jogról szóló törvényjavaslatra, együtt a felhatalmazást arra, hogy a javaslatot — ha a Házban nem lehetne előadni — hivatalosan vagy félhivatalosan nyilvánosságra hozhassa.

A korona az előszankciót és a meghatalmazást egyenesen megtagadta, de általánosságban is nagyon kiforralatlannak találta Fejérváryék programját. Ezért a király felfogása az volt, hogy a kormány most még semmiféle tervvel vagy javaslatral ne lépjen elő, hanem egyszerűen napolja el a Házat decemberig.

Fejérváry hiába fejtegette, hogy ő és kormánya már nagyon kötelezve vannak és hogy Kristóffy okvetlen lemond, a mikor az egész kabinetnek le kell mondania: a király hajthatatlan maradt, Fejérváry tehát azal utazott el, hogy két nap mulva alighanem a kabinet lemondását fogja bejelenteni.

(A leköszönés.)

Valószínű, hogy Fejérváry minisztertanácsot tart, melyben bejelenti, hogy a király egyelőre másra, mint egyszerű elnapolásra nem ad felhatalmazást. Erre a kormány lemond és Fejérváry a lemondást felviszi Bécsbe. Tizenötödikén pedig bejelenti a Házban, hogy a kormány arra vállalt kötelezettséget, hogy a Ház szünete alatt tisztázza a helyzetet; miután ez nem sikerült, küldetését befejezte. Ő felségének bejelentette lemondását. Ő felsége ezt a lemondást el is fogadta. Kéri a Házat, hogy az új kormány bemutatkozásáig önmagát napolja el.

Ezzel vége lesz a diestelen Fejérváry-korszaknak, mi pedig közelebb jutunk a kibontakozáshoz, melyet Fejérváryék kudarc

nélkül legfeljebb csak áprilisban tudunk volna ennyire megközelíteni.

(Koalíciós átmeneti kormány.)

Mindenfelé az a meggyőződés, hogy ez után újabb átmenet következik, de koalíciós átmenet abban a formában, amely iránt annak idején Szögyén és Kossuth között már majdnem létrejött, a megállapodás.

(A „szemét nép.”)

Van ugyan egy eshetőség, hogy Fejérváryék maradnak; hg tudniillik teljesen megalázzák magukat és lemondva minden tervükről, belemennek az egyszerű elnapolásba. Erre vonatkozólag azonban igen előkelő udvari ur, így nyilatkozott:

„Justh szemétnépnek mondta ezeket az embereket; ha ezután a visszautasítás után még maradnak, igaz van ennek az embernek.”

(Mi történt Bécsben?)

A kihallgatásról nagyon későn érkeztek Budapestre a hírek.

Gróf Bathányi Tivadár, aki tegnap jött Bécsből és akinek módjában volt információkkal is szolgálni. Tegnap délelőtt beszélt egy előkező osztrák politikussal, aki talányosan moolygott, amikor a miniszterelnök kihallgatásáról volt szó:

— A keddi nap olyan meglepetésbe részesíti önöket — mondta — amilyen még Magyarországon is ritka

Közben megjött Bécsből a koronatanácsról szóló hír. Gautsch osztrák miniszterelnök szereplése is nyilvánvalóvá lett a kilenc óra felé hiteles oldalról megtudták a különböző pártokban, hogy a király csakugyan nem járult hozzá Fejérváry előterjesztéseihez és nem lehetett, hogy a keddi kihallgatáson megtörténjen a lemondás. A hírt elég közömbösen fogadták:

— Olyan dolog ez, a mit előre láthatunk — mondták. Mindenesetre azonban nagy előny az országra, ha minél előbb megszabadul ettől a kormánytól, amelynek keze nyomán egyik megpróbáltatás a másik után éri.

Jegyzetek.

XXIV.

Valami eltört . . . kis cserép volt,
Azt hittem én hogy szinarany . . .
Valami elszállt . . . kis pehely volt,
Azt hittem, maradása van.

Valami kialudt . . . Lidéretüz,
Azt hittem tiszta égi fény . . .
Valami meghalt . . . Büszke álom,
De boldogságnak hittem én!

XXV.

Majd eléllünk szép kettecskén,
Koszorutlan lantom és én.

Nem börtön a magánosság,
Te hozzám szólsz, én te hozzád!

Távol nézzük a világot,
Örömei, vagy boldogságot

Ha elkoptunk sem kár értünk,
Hiszen csak egymásnak éltünk!

XXVI.

Ember ha üdvöt áhitolt,
Csak gazda nélkül számított.

A Balsors a föld királya,
A Gonoszság kiszolgálja.

Hol remény nyit, ez a szolgálta,
Jár, míg ki nem szimatolja.

Durva marka tépi, szórja . . .
Nem érezni jobb lett volna!

Gáspár Imre.

Az erszény.

(L. Chavigny.)

. . . és megcsiptek!
— Rettenetes.
— Hát még ha a részleteket tudnád,
akkor szánakoznál csak igazán fölöttem.
— Meséld el.
— Azt lehetetlen elmesélni.
— Hát akkor hogyan sajnálhassalak?
— Jól van. Hallgass ide.
— ? . . .
— Azt tudod, hogy véghetetlenül szeretjük egymást. Suzanne legalább olyan bizonyosságát adta a szerelmének, amely . . .
. . . amelyet minden asszony megad,
aki nem szereti a férjét

— Kérlek, ne szakíts félbe. Tehát, mint mondtam, kimondhatatlanul szeretjük egymást és én képes volnék minden áldozatra Suzannért. Természetesen első gondom volt barátságát kötni a férjével. Azon kezdtem, hogy szívesseget kértem tőle. Szívesseget kérni egy férjtől, akinek a feleségének udvarolunk: ez a legbiztosabb mód, hogy elhárítsuk a gyanuját. Ez világos, mi? A leg-

gyanakvóbb férj sem hiheti, hogy a baráti szívessegeit árulással hálalják meg.

— Nos, azután?

— Szóval, teljes volt a bizalom és immár háborítlanul szerethettem Suzannet. Hetenként kétszer találkoztunk az én diszkrét fészkemben és boldogok voltunk . . . a tegnapi napig. Ah, az a tegnap! Sohase feledem el, milyen együgyű voltam.

— Te?

— Igen, magam voltam oka annak, hogy megcsiptek. Hallgasd csak, milyen együgyű módon történt.

— ? . . .

— Tegnap délután Suzanne ismét meglátogatott és valahogyan ott feledte nálam az erszényét, amelyben a zsebkendőjét és az aprópénzét hordja. Tőlem eltávozva, bérkosiba ült és csak a kapuja előtt vette észre, hogy hiányzik az erszénye és a pénze. Nem sokat gondolt azonban ezzel, hanem fölsietett a lakására és a szobaleánnyal küldte le a bérkoscsinak a járandóságát. „Alighanem valamelyik üzletben feledtem az erszényemet”, magyarázta a férjének, aki ezt természetesen föltétlenül elhitte.

— Még mindig nem értem . . .

— Azonnal megérted. Nos hát én, amikor egy órával később Suzannékhöz mentem, hogy szokás szerint meglátogassam őket ebéd előtt, az erszényt zsebre tettem és magammal vittem. Ismered ezeket az új divatu erszényeket, csinos láncsal és csatokkal? Veszedelmes portékák ezek, mert

(A rejtélyes röpirat.)

A Zeysig-féle röpirat hozzájárul a Fejérvári bukásához. Az ügy még igen kellemetlenné válhatik Kristóffyénak. Egy tizenkét tagból, képviselőkkel és irokból álló zsüri behatáson átvizsgálta az eddig rendelkezésre álló anyagot és abból azt a meggyőződést merítette, hogy a röpiratot egyenesen azzal a céllal rendelték meg, hogy koalíciót diszkreditálják vele a király előtt. Ki fog sülni, hogy az író sokkal közelebb áll a kormányhoz, mint a kormányhoz. Ugy is kell, hogy sirba fuljanak a gonosztevők.

(Pártélet.)

Ma már teljes élánkság volt észlelhető a politikai világban. A képviselők nagyrésze már a fővárosba érkezett és holnap kezdetüket veszik a konferenciák és a tanácskozások, melyek mid szeptember 15-ét illetik.

Kedden délelőtt a vád alá helyező bizottság, szerdán a vezérőrbizottság tart ülést és csütörtökön az összes politikai pártok megtartják értekezletüket, melyen a szeptember 15-iki eseményekkel foglalkoznak.

Tisza István gróf csütörtökön reggel érkezik Budapestre.

Kossuth Ferenc két napos solti tartózkodása után ma a fővárosba érkezett.

(Minisztertanács.)

A félhivatalos „Bud. Tud.” jelenti, hogy Fejérvári Géza báró miniszterelnök, Skerlecz Iván báró miniszteri titkár kíséretében ma Budapestre érkezett s aztán a kabinettnek a fővárosban időző tagjával együtt délelőtt részt vett a koronázási templomban a megdicsőült Erzsébet királyné emlékezetére tartott requiemet.

11 órakor a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek egybe, a melyről, kivált Kristóffy ur távozott igen rossz hangulatban.

(Szeptember 15.)

A képviselőházban ma hosszabb tanácskozássra gyűltek össze az egyesült ellenzék tagjai. A Ház szeptember 15-én

tartandó ülésének teendőit beszéltek meg. Résztvettek az értekezleten Bolgár Ferenc és Rakovszky István, a képviselőház alelnökei Darányi Ignác, gróf Zichy Aladár, báró Bánffy Dező és Vázsonyi Vilmos.

(Fehérvári kihallgatása.)

Politikai körökben ma erősen tartotta magát annak híre, hogy **Fejérvári báró miniszterelnök kedden a kormány lemondását terjeszti a felsőháznak.** A félhivatalos „Magyar-Nemzet” azt jelenti, hogy a miniszterelnök vasárnap a legrészletesebben fejtegette ki a felsőháznak azokat a módosításokat, amelyek alapján a „**a kibékülés politikáját**” fogja folytatni. Hozzáteszi a félhivatalos lap, hogy teljes hitelességgel állítható, miszerint **a kormány politikája a választójogi kérdésben ma sem változott.** A kormány ragaszkodik ezekhez az elvgyakorlati megvalósításán. Fejérvári báró azért utazott Bécsbe, hogy a király elé terjessze a mai minisztertanácsnak ily értelmű megállapodását. Miután a félhivatalos lap nem dicsekszik „teljes hitelességgel a felől, hogy a Felsőháznak is rokonszenvezik az általános titkos választói jognak elvével, nagyon valószínű, hogy **kedden csakugyan kormány lemondása fog bekövetkezni.**

(Gautsch Fejérvári ellen.)

Most derül csak ki, hogy mi dolga volt a multkor Kristóffy magyar belügyi ügyvivőnek az osztrák kormánykörökkel. Gautsch osztrák miniszterelnököt igyekezett meggyőzni az általános titkos választói jognak veszélytelen voltáról. Miután Gautsch miniszterelnök azt nem csak Magyarországra, hanem a monarchiára nézve is veszélyesnek tartja, mindent elkövet a reform megvalósítása ellen.

Négymillió koronás család.**A debreceni Humbert.****A becsapott kir. törvényszék.**

— szeptember 11.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő szélhámosságról rántotta le a leplet a debreceni rendőrség. Páratlanul álló családi ügyben fejezte be a vizsgálatot, a milyen ügyszálhoz hasonló nemcsak Debrecenben, hanem az utóbbi időben egész Európában sem történt.

A ravasz Humbertné szédelgése és a nagystilű amerikai család minden gonoszsága jutott eszünkbe, a mikor ezt a páratlanul álló bűnesetet meghallottuk. Az összeg, a mely a csalásban jelentékeny szerepet játszik nem kevesebb, mint 4 millió korona. A bűnügyben egy párizsi fatermelő vállalat a károsult s az ügy másik szereplője Kovács István debreceni fakereskedő, a ki 96 ezer korona erejéig van érdekelve a dologban.

A szélhámosság elkövetője két budapesti ügynök, a kik egy ötödik személyt béreltek fel, hogy a törvényszéket félrevezesse.

A páratlanul álló érdekes eset részleteiben a következő:

(Erdővétel Csikmegyében.)

Az ország határszélén, Csikmegyében, az erdélyi havasokon tudvalevően óriási erdőségek vannak. Ezek között első között áll a csikujfalusi 6000 hold kiterjedésű erdő, a melynek tulajdonosai a környék földesurai. Ezen 6000 hold erdőségből nagy rész Kovács István debreceni fakereskedő, a ki nemrégiben értesítést kapott, hogy az erdőt egy párizsi cég, névszerint Loosy és Honb-mayer szeretné megvásárolni. A cégnek az a terve, hogy faipar telepet állít fel Csikmegyében.

Kovács hajlandó volt az ötötöt erdőrészt 96 ezer koronáért eladni s tárgyalásokba is becsájtkozott a párizsi cég megbízottjaival G. S. és H. K. budapesti ügynökökkel, a kik ezt a vásárlást közvetítették.

A vételár összege **4 millió korona** volt, a melyből 96 ezer korona jutott Kovácsra. Az egész erdővétel ügye rendben lett volna, ha valamiből kifolyólag a csikszeredai törvényszék nem avatkozott volna a dologba.

A törvényszék azonban árverést rendelt s ezen az árverésen a Loosy és Honb-mayer cég fenntartotta a 4 millió koronás ajánlatát. Minthogy más jelentkező nem volt az árverés a párizsi cég javára dőlt el. Hogy, hogy nem Kovács István debreceni fakereskedő jogainak megcsorbítását tapasztalta s ezért az árverést megfellebbezte.

Természetesen az erdővétel ügye ezáltal késedelmet okozott, a mi különösen a két közvetítőre hatott kellemetlenül. A bíróság ezután vizsgálatot indított az ügyben ezzel kezdetét vette a hosszadalmas bírói eljárás.

(A gyanus végzés.)

Hetek teltek a nélkül, hogy az árverés ügye csak egy lépéssel is a befejezés felé közeledett volna. Egyszer csak Kovács István a csikszeredai törvényszéktől bírói végzést kapott, a melyben arról volt szó, hogy miután Kovács a felebbezést visszavonta, a bíróság a további eljárást megszünteti s ezzel az árverés jogerősnek mondja.

Ugyanígyen végzést kapott Kovács ügyvédje, dr. Révi Nándor, debreceni ügyvéd is, kinek persze az volt első teendője, hogy megkérdezze ügyfelétől, hogy vajjon mikor adta be a pör megszüntetés iránt való kérvényt?

Képzeltető a meglepetése, a mikor Kovácsától azt a választ nyerte, hogy az egész dologról mitsem tud. Világos volt már ekkor, hogy itt valaki csalást követett el Ko-

mind egyik más alakú, színű és diszú. Két egyenlő darabot talán nem is gyártanak, mert minden asszony azt akarja, hogy az övének ne legyen párja. Sohasem gondoltam erre a körülményre, mignem tegnap rettenetes módon ismerkedtem meg a női erszények természetrajzával. Ugy történt tudniillik, hogy amikor meglátogattam Suzannékat, a férjével találkoztam az előszobában és ő bevezetett a dohányzóba. Gyanútlanul gyújtottam cigarettára és beszélgettünk. Egyszerre a barátom kíváncsian a zsebemre pillant: — „Micsoda új láncot vásároltál?” — kérdezte. — „En? semilyent.” — feleltem meglepetten. Amint a zsebemre néztem, rémülten láttam, hogy az erszény láncra kikandikál abból. Hirtelen el akartam rejteni, de már későn volt. — „Mutasd csak ezt a furesa láncot.” — ismételte a barátom. — „Találtam.” — hebegtem ostobán. Erre még inkább kényszerített, hogy megmutassam. Lehetetlen volt tovább rejtegetni és elővettem a láncot. — „Nini, hisz ez a Suzanne elvesztett erszénye!” — kiáltott fel a barátom. Meglepetést lettem: — „Ne mondd! csakugyan? milyen véletlen! . . . a lépcsőszéken találtam, itt az ajtó előtt.” — hadartam én a meggondolatlan magyarázatot. A barátom erre még nagyobb nézett: — „A lépcsőn találtad? furesa; pedig Suzanne valamilyik üzletben felelte és a bérkocsit sem tudta kifizetni, amikor hazajött. Már most, hogy lehetett az erszény előbb a házában, mint Suzanne?”

— Már az igaz.

— Nos, hát képzelted, mennyire megremültem. Az arcom színeket játszott és ezzel letetöttem a gyanút. A barátom egyszerre felkiáltott: „Hazudsz! Mind a ketten hazudtok! . . . Suzanne tőled jött, nálad felelte az erszényt; most már tisztában vagyok mindennel: megcsaltok!” — És mielőtt én egy szót szólhattam volna besietett a feleségéhez a tárcával: — „Tessék, barátnóm, az ön kedvese haza hozta az erszényét, a melyet nála felejtett . . .”

— És mit felelt erre Suzanne?

— Azt már nem tudom, mert a következő pillanatban kiszöktem az előszobán át a lakásból.

— Megszöktél? Ilyen gyáván!

— Kérlek szépen, mit tehettem mást? Hiszen le kellett magamat csillapítanom. Az az ember megölt volna! . . . Most, most varom, mikor küldi hozzám a segédeit.

— Még mindig nem küldte volna el azokat?

— Meglehet . . . nem tudom . . . tegnap óta tudniillik szállóban lakom.

— !!

— Ah, barátom, hiszen ez az első eset, hogy megcsiptek; járattan vagyok ezen a téren. Azt azonban tudom, hogy többé soha sem viszem el senkinek az erszényét, aki azt elvesztette.

vács nevében, hogy a bíróság félrevezetessék.

Dr. Révi Nándor Kovács István nevében feljelentést adott be a debreceni rendőrséghez, a melyben ismeretlen tettes ellen csalás miatt vádat emel.

(Egy másik Kovács István.)

Igen természetes, hogy a rendőrségnek első feladata az volt, hogy megállapítsa, vajjon a bíróság félrevezetéséből kinek van haszna. Nem sok gondolkodás kellett ezt megállapítani, mert hiszen az ügy végsőleg le bonyolítását két budapesti ügynök G. J. és H. K. sürgette. Így hát ezeknek állott érdekükben, hogy egy másik Kovács Istvánt fogjanak, a ki engedékenyebb lesz, mint az igazi.

(Az amerikai trükk.)

A két pesti ügynök tehát ravasz eszelhez folyamodott. Ezelőtt mintegy három héttel az egyik ügynök Debrecenben járt s valahogyan kikutatott egy másik Kovács István nevű embert. Ezt aztán felbérelte, hogy jöjjön vele a közjegyzőhöz, a kinél egy okiratot fog aláírni. Az egész öt perces munka, a melyért 150 korona tisztelet díjat fizet.

Igy is történt. A pesti ügynök a másik Kovács Istvánt magával vitte Dr. Sárny Bertalan kir. közjegyzőhöz, a ki előtt igazolta két tanuval, hogy ő Kovács István.

Ezután szabályszerűleg kiállították a közjegyzői okiratot, a melyet aláírt. Mikor ezzel készen voltak G. S. gyorsan elmenesz-tette Csikszerdára a törvényszékhez, a mely a beszüntető végzést meghozta.

(Kovács István letartóztatása.)

A debreceni rendőrség mindezt kinyomozta. Tegnap este Mile Pál rendőrfogalmazó Kovács Istvánt, a felbérelt aláíró, Péterfia u. 86. számú lakásán letartóztatta Kovács mindent bevallott s miután a vallomásából kiderült, hogy a két budapesti ügynök vak eszköze volt csupán, a kihallgatás után szabadlábra helyezte. A rendőrség most a kir. ügyészséghez tette át az ügyet, a mely az érdekes, amerikai izü szélhámosság dolgában a további eljárást folytatja.

Egyház és iskola.

Az ispotályi szegényház ügyében f. hó 15 én d. u. 5 órakor a szegényügyi bizottság az ev. ref. egyházi hivatal tanács-terében ülést tart. Az ülés egyedüli tárgya lesz az étel és kenyérszállítás érdekében beérkezett ajánlatok megvizsgálása, mikor is e felett érdemlegesen döntenek.

Lelkészképesítő vizsgálatok. A lelkeszképesítő vizsgálatok iránti kérvények ma délután 4 óráig adhatók be Kiss Áron ev. ref. püspökhöz. — Az első vizsgálatra jelentkezők száma 30, a másodikra pedig mindössze csak 15-en folyamodtak. A vizsgálatok f. hó 13, 14. és 15. napján tartatnak meg a főiskola kistanács-terében, azonban a nyilvánosság teljes kizárása mellett.

Törvényhatósági élet.

Másfélmillió adóhátralék. Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint augusztus hónapban állami egyenes adóban 23259 koronát fizettek be, ami 478505 koronával kevesebb az 1004.

Kárpitos-üzlet átvétel.

==== arra jogosít föl, hogy a mélyen tisztel rendelőimnek egyszerűbbtől a legkényesebb igényig megfelelhettek. =====

augusztusában befizetett adónál. Hadmentességi díjban hat korona folyt be, vagyis 3399 koronával kevesebb, mint tavaly. Bélyegjövedékben 58925, jogilletékben 10516, díjjövedékben 128, dohányjövedékben 154493, határvámjövedékben 10824, fogyasztási és italadóban 11430 korona folyt be az adóhivatalhoz. — A múlt hónapról maradt összes adóhátralék 1,587.696 korona. — Augusztusban a pénzügyigazgató egy, a miniszter hat esetben adott fizetési halasztást. Időleges házaadmentességet 27 esetben adtak.

A vármegye állandó választmánya f. hó 14 én ülést tart a megyeház tanács-terében. Az ülésen a szeptember havi rendes közgyűlés tárgyait állítja egybe.

A város jövő évi költségvetése. Debrecen város gazdasági bizottsága ma, kedden délután ülést tart. — Az ülésen a város jövő 1906 évi költségvetését fogják tárgyalni. Miután a költségvetés tárgyalása hosszadalmas, a gazdasági bizottság ülése több napig fog tartani.

NAPI HIREK.

Közbiztonság.

— szeptember 11.

Hányszor, de hányszor panaszkodtunk már, hogy közbiztonságunk egy fabatkát sem ér, minden szó falra hányt borsó, melyet a lapok ez ügyben nyilvánosságra hoznak.

Ha mégis szóvátesszük ezt a botrányos közbizonytalanságot, ennek magyarázata nem lehet más, mint az, hogy időről időre fölöt-tébb tanácsos böles figyelmébe ajánlanunk gyávaságunkat a várcs gondviselésének.

Nem vagyunk mindnyájan Toldi Mik-lósok és ágyut se hord mindegyikünk a zse-bében, ámde minden napnyugta után éjszaka következik és minden éjszaka bicskások cir-káluak Debrecen utcáin; mellékutcáink, de főleg külsoraink tele vannak csirkefogókkal, a legfacérabb népséggel, mert e helyeken jobban garázdálkodhatnak, de idebent a város kellőközépén talán kevésbé azért, mert itt legalább némely poszton a rend éber öre párjával teljes fölfegyverkezésben megfélemlíti a mindeure képes éjjeli alakokat.

A város külsorain sokszor csupa virtus-kodásból történik támadás, mert hát népünknek sajátságos jellemvonása a virtuskodás, benne a városban azonban az éjszakai táma-dás inkább üzleti ézempontból történik.

Az éj lovagjai ha csak lehet mindenfelé tolvajkodnak, előbb kilesik prédájokat, hogy aztán alkalomadtán a zsákmányt egész biztonsággal magukhoz kaparíthassák.

Ha pedig valami veszedelem fenyegetné őket, előrantják az elmaradhatatlan pisztolyt, az egyetlen tárgyat, mely nélkül semmi éjjeli kaland vagy rablás meg nem történhetik.

A fegyver-gyárosoknak ez az állapot kedvező, ugy annyira, hogy ez, a mint már köztudomású dolog is, a legtöbb éjjeli passas-nál hat személyre szóló revolver található.

A revolver ma minden háznál föltét-lenül szükséges, még ha az ember a főtéren is lakik, hát még az oly helyeken, az oly utcákban, mint nálunk, hol temérdek oly utca van, mely az utca névre nem is érde-

mes, keresztül kasul járó zigek zugok, hol az ember ha elballag, revolverét okvetlen kezében tartsa.

Mindez nem tulzás.

Ez szóról szóra így van.

Akad é valaki Debrecenben, a ki ezt megeafolná?

Es valjon kinek is volna érdekében megeafolni ezt a kellemetlen igazságot?

Legfeljebb a rendőrségnek, no meg az éj lovagjainak.

Nálunk a gyanus szállodák folytathatják kétes üzemeiket, a rendőrség díjazása ne-vetségesen csekély, ki is vállalkozik ma ily szerepre, ha csak nem valamely elkényszeredett alak?

Kétértelmű hölgyek csatangolnak utcáin-kon, a városháza előtt, a korzón s a türel-mes közönség elnézi ezt a keleti közbizton-ságot és nembánomságot.

De legjobban jellemzi szánalmas köz-biztonságunkat, hogy a nagyverdei nyaralók ma holnap kiürülnek s mindenki siet be a városba.

Napról-napra.

— szept. 11.

Itt járt a sok állatorvos,

Hajahaj!

Elmondták, a Hortobágyon

Sok a baj!

Élvezték a balzsamos, jó

Levegőt . . .

Hej! csinálnak-e ott ismét

Legelőt?

Jó srerecsen Kongóállam,

Mi vagyunk a te druszáid!

Kassza, falu, szív és elme

Minden üres, kongó már itt!

Mater Dolorosa.

— szeptember 11.

Volt a magyaroknak egy rajongásig szeretett királyneje, a ki gyémánt helyett töviskoronát viselt.

Ugy élt, mint egy szent és ugy halt meg, mint egy martir.

Meg kellett halnia, mert királynő volt.

Pedig éppen királynői erényei tették méltóvá életében a nemzet fokozhatlan hődo-latára, halálában pedig hazafias kegyeletére és örök haláljára.

Istenőli feladata teljesítése után emberi halállal mult ki.

Idegen földön, — a hol éppen lelkeszen-vedésében vigasztalódást keresett és remélt — oltotta ki áldott életét egy őrjöngő fanatikus gyilkos tűre.

Es a mely tör azt a drága szívet átjárta, zz a magyar nemzet millióinak sebezte meg a szívet!

Mert soha el nem ért, és talán soha el nem érhető magasságba emelkedett a nem-zet szeretetében ez a legendás királynő, a kinek élete nagy áldás volt, halála pedig mérhetetlen gyász marad örökre!

Akkor tűnt föl szíve jószágos melegével és lelke áldott fényességével, amikor nem-zetünkre egy nagy éjszaka siri borzalma és rettenetessége borult . . .

Akkor tűnt föl, a mikor mindenfelé vérpatak volt e földön. Gyászos volt minden lélek és szörnyű átokkal volt teli a levegő.

Igen, akkor, amikor mindegyre — e nagy nemzet függetlenségeért vívott szabad-ságharcban megdicsőült — hősök csontjait vetette ki az ekevas, a szántóföldnek, alig araszos mélységéből . . .

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem

Flaschner Gy. kárpitos és díszítő

Utoda

Piac-u. 55. A műhely hátul az udvarban.

Van szerenésém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Flaschner György kárpitos mester úrtól Piac-utca 55. szám alatt műhelyét átvettem. Az ország legnagyobb városaiban szerzett több évi tapasztalat

Föltűnt, mint egy kilobbanó meteor, amely káprázatos fénybe vonja a befutott pályáját, hogy azután végleges eltűnésével nagy sötétség, nagy üresség, nagy veszteség, bánat és vigasztalan szomorúság érzése keletkezzék . . .

Amit a legnagyobb hadvezérek a legkiválóbb haditalentummal megvívni nem tudtak volna és mihez a fejedelmi hatalom minden ereje, minden eszköze, minden törekvése, mind, mind kevés lenne: a hódítás eme mérhetetlenül nagy erkölcsi értékű győzelmét — ugyszólva egyetlen varázsütésre — kivívta ama óhajának kifejezése és végrehajtása által, hogy a nemzet koronázási ajándékát, a szabadságharcosoknak kívánja juttatni.

Az ige testté lön!

Es a nemzet koronási ajándéka a nemzet függetlenségi harcossai gyámolításának vetette meg az alapját!

Ez a lélekben való kiengesztelődésnek egyedül álló világtörténelmi példája . . .

Amint a magyar nemzet ezer éven át rendületlenül megtartotta Patrónájának: Szűz Máriának imádságát, épúgy törhetetlenül és változatlanul megőrzi rangyala: Erzsébet királynő iránt érzett kegyeletes, hálás hódolatát.

Es a csapások vészes órájában, mint a Patrónájához, úgy ez Órangyalához is tntézi fohászokodását;

Turul madár, szállj föl Hozzá az égbe! Mondd, hogy halkoklik a nemzet dicső Ezeréve! Mondd, hogy vér folyik a földjén, mondd hogy piros az ég alja; mondd, hogy hatyudalra immár haláltáncát járja!

Kérd, hogy imádkozzék értünk! . . .

— **A kisasszony napi bucsu.** A legnagyobb bucsuk egyike az egész év folyamán Máriapóson a kisasszony napi bucsu. Ezrével vándorol oda e napra a nép néha a legtavolabbi vármegyékből. A debreceni római káth. hívek is kiveszik részüket minden esztendőben e szent zárandoklatból. Az idén is több száz helybeli hívő kereste fel a máriapócsi híres Mária képét, Wolaffka Nándor püspökkel élükön. Tegnap esti 7 órakor érkezett vissza városunkba a fáradt vándor csapat, kiket az itthon maradottak csoportja várt a szentanna utcai templom előtt. A megérkezés után rövid imára gyűltek az oltárkörül, mely után szívében megnyugodva, lelkükben megújodva tértek haza az ájtatos hívők.

— **Megváltozott a természet rendje.**

Már azt hittük, benne vagyunk a bájos őszben, s mohón élveztük bájait, szépségeit. — Csak néhány napig tartott boldogságunk, mert a nap oly hévvel, oly erővel ontja sugarát, hogy az ember feje szinte beléfájul. Általános a panasz, hogy a hőség tűrhetetlen s ismét visszaestünk a nyár borzalmas napjaiba, mikor csak úgy csorgott rólunk az izzadság. Bár csak vetődne felénk valahonnan valamely felleg, melyből zuhogva hullna alá az ég áldása. Hogyha már a nyár mindent teljesen elsorvasztott, legalább szőlős gazdáink reménye maradhatna még meg.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Rásó Gyula alispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyben a szakelődők tették meg jelentéseiket. A közigazgatási bizottság ülése után a munkaadók és mezei munkások ügyében II. fokulag ítélkező felebbezési bizottság tartott ülést.

— **A város tanácsa** a tegnapi rendes ülését ma tartja meg. Az ülésen a városi dalárda azon kérelmével fognak foglalkozni, hogy a színházat vasárnap estére a lengyel diákok hangversenyére átengedjék.

— **Gondnokság alatt.** A trencsényi kir. törvényszék gróf Zay Miklós nagybirtokos Zay-ugróci lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Megvegyelemezett élelmiszerek.** Igen érdekes átirat érkezett tegnap a főkapitányságra a helybeli mezőgazdasági vegy-

kisérleti állomástól. Régen panaszkodik már u. i. a közönség, hogy nincs nap, melyen egy két esetben hamisított élelmiszerekkel be nem csapnák a közönséget. A rendőrség mindannyiszor nyomozást rendel el a panaszok nyomán, azonban néhány jelentéktelenebb eseten kívül, nagyobb eredményt eddig elérni még nem tudott. — Most már ugylátszik a debreceni mezőgazdasági vegykisérleti állomás is megsokalta a dolgot és segédkezet akar nyújtani a rendőrségnek. Az említett átirat ugyanis arra kéri a főkapitányságot, hogy a helybeli termelőktől kevesebb mennyiségű olyan élelmiszert szerezzen be, amelyek legjobban ki vannak téve a mindennapi hamisításnak. Így különösen tej, vaj és túró. A főkapitányság eleget tett a kérelemnek s a tegnapi nap folyamán tényleg megküldötte a kívánt cikkeket. — Érdeklődéssel várjuk a vegykisérleti állomás ítéletét, legalább így tudni fogja közönségünk, hogy jó és hamisítatlan élelmiszereket hol vásárolja meg.

— **Az akadémiai ifjúság értekezlete.** Tegnap este tartotta jelölő értekezletét az akadémiai ifjúság a Bika szálloda külön helyiségében. Az ifjúsági egyletek vezetőinek kijelölése hozta össze az akadémiai hallgatókat, s ez alkalommal a jelöltek szép dikciókban vázolták programjukat, s buzdították az ifjúságot a hazafiságra, vallásosságra s minden jóra és nemesre. Sorban mondták el ügyes, tartalmas beszédeiket Kostyák József a J. O. T., Kocsis János a M. J. O. T. elnökjelöltek, Kiss Endre a „Főiskolai Lapok” szerkesztő jelöltje, Baróthy István főiskolai könyvtárnok jelölt és mások. Majd H. Kiss Pál a J. S. E. elnök jelöltje s általában az egész akadémiai ifjúság eddig is buzgó vezetője szólalt az ifjúsághoz lelkes szavakkal. — Beszéde csupa tűz volt, melyben ostorozott minden léhaságot, s szépen rámutatott az ifjúság magasztos, eszményi hivatására. Mint ő mondá: egy ideális ifjúságot szeretne megteremteni, mely nem az utcákon lobo-gók alatti tüntetésekben látja minden feladatát, hanem igazi törekvésben, igazi tettekben. Kívánjuk — hogy e szép törekvésben áldásosan járhasson el, mint ez évi ifjúság vezére. Majd még néhány ügyes beszéd elhangzása után az ifjúság szétszórt, hogy holnap ismét összegyűljenek jelöltjeik megválasztása végett.

— **A lengyel diákok fogadtatása.** Említettük lapunk tegnapi számában, hogy a lengyel diákok vasárnap délután érkeznek városunkba. Ez alkalommal a főiskolai ifjúság nevében H. Kiss Pál III. éves joghallgató üdvözli a lengyel vendégeket.

— **Iparügyek elintézése.** A hajdúmegyei munkaadók és munkások közötti vitás ügyekben ítélkező másodfoku bíróság tegnap délelőtt 11 órakor a vármegyház nagytermében ülést tartott, melyen Rásó Gyula alispán elnökölt.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** Siposs Béla pénztári ellenőr szabadságáról ma érkezik vissza, amikor is hivatalát átveszi. Előbb azonban pénztárvizsgálatot tartanak.

— **Tűz a nagyceseren.** Debrecen város tulajdonát képező nagyceserei erdőben tegnap tűz ütött ki. A veszedelem eddig ismeretlen okból keletkezett s a szárazság folytán eltikkadt növényzet villámgyorsan lángot fogott. A tűz nagyterületen borította lángba az erdőt, úgy hogy a veszedelmet csak hosszas fáradság után lehetett elfojtani.

— **Közegészségügyi állapotok.** Hajdúmegyében a múlt hónapban javultak némileg a közegészségügyi viszonyok. A halálozások száma rendkívül nagy volt, de a születések száma még nagyobb. A bélhurut nagy mértékben pusztított, különösen a csecsemők közt. A ronesoló toroklob 4, a vörheny 6, a hasi hagymáz 7 községbe pusztított. Heveny fertőző betegségeken 144 egyén betegedett

meg, de csak 22 halt meg. Baleset következtében 3, öngyilkosság miatt 4 haláleset történt. Született a megyében 602 gyermek, közte 16 holtan, elhalt 525 egyén. A természetes szaporulat 61.

— **Az egyeki új iskola.** Az egyeki al-lami elemi népiskola építése befejezést nyert. A tanfelügyelő a tanítók kinevezése iránt megtette előterjesztését. Az új iskola a jövő héten fog megnyitni.

— **Kofák a tilalom ellen.** A kofák sehogysen tudják megszokni a piaci rendet. Ma is 5 kofa árult tojást a piacon a tilalom ellenére. A kihágási eljárást megindították ellenük.

— **Szőlőtolvaj.** Berec József Erzsébet-utca 24. sz. a. lakó napezámot az éjjel a Hajnal-féle telepen tetten érte Pál János, amikor a szőlőt dézsmálta. Bekísérték.

— **Véres verekedés.** A vasárnapi munkaszünet örömeire alaposan betörülkőzött Porcsin János esígekert 34 sz. a. talyigás Vértési István Csapókert II. járás 228 sz. a. napszámossal. Virágos hangulatokban a Tóth féle bormérés előtt összeverekedtek és véresre verték egymást. Feljelentették őket.

— **Csavarogtak a Nagyerdőn.** Az éjjel a rendőrséjrárat elfogta Kis Béla nevű csavargót a Nagyerdőn. Kitént, hogy már hetek óta lakója az erdőnek. Ugyanesek az erdőn fogták el Mátyás Lajos köművest is.

— **Bohém licitáció.** Egy törzsasztalnál hohémek ültek és henegetek. Nem művészi sikerekkel — hiszen az ilyesmivel szemben szerény ez a népség — hanem, mivel a bohémnek legritkábban van alkalma henegetni, pénzzel. Az egyik kivesz a zsebéből egy kétszáz koronáról szóló banku alványt. Rákiált a főpincérre:

— Kérem! Váltsa ezt be!

Megtörténik. A másik se rest, mosolyogva huz ki a zsebéből egy százkoronás bankót és a pincérhez fordul:

— Kérem! Váltsa ezt fel!

A harmadik — az a bizonyos harmadik — szintén a tárcájába nyul. Előhuz egy nagy sárga zálogcédulát s így kiált:

— Kérem! Váltsa ezt — ki!

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkékiállítás a műterem kapubejáratánál levő ká-rakában.

x **Tankönyvek** kiváló erős tábla, leme-cérna füzéssel jutányos árban köttetnek Au-taly Ferenc könyvkötészetében, Piac-u 31. a., a városházzal szemben.

x Használja a híres Hajdúvármegyei ped-rót. Egy dohoz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszerűs-gyógyszertár.

Az Arany Bika kávéházban ma-den este cigányzene.

Megmérgezett család.

Végzetes reggelizés.

— szeptember 11.

(Saját tudósítónktól) A Széchenyi-utca lakosságát tegnap reggel óta egy család szerencsétlensége tartja izgatottságban. Kohn Emil esztergályos mester csatádjá a mérge-zés tünetei között megbetegedett s csak a gyorsan előhívott orvosi segélynek köszön-hető, hogy nyolc ember életét le nem aratta a halál.

Megdöbentő eset ez a maga valóságában. A család gyanútlanul issza meg a reggeli kávéját s rá mintegy két óra múlva heves görcsök, ájulás döntötte le lábairól a család tagjait. Az élelmiszerekben mérge volt. Eddig nem tudni, hogy mi uton módon került bele a veszedelmes anyag. — Ezt majd a rendő-orvosi és vegyelmezési vizsgálat fogja kide-riteni. A megmérgezett család még nincs tu-

a vesztésén, de a gondos ápolás, a melyben a szerencsétlenül járt asszonynépet és gyermekeket részesítik, — lehetőleg minden bajt el fog háritani.

A borzalmas esetről részletes tudósításunk a következő:

A Széchényi-utca 27. számú házban lakik Kohn Emil esztergályos négy tagból álló családjával. Kohnékkal az asszony anyja is együtt él. — Elég tisztességes viszonyok között, boldogan élt a család, amelynek feje Kohn Emil rendszerint már a kora reggeli órákban felszokott kelni, hogy a műhelyben széjjel nézzen a munkások között.

(A végzetes reggeli.)

A család úgy 7 órkor ébredezett s most, hogy a gyermekek már iskolába jártak fél nyolckor megreggeliztek.

Ma reggel is így történt. Kohné, az édes anyja és a négy apró gyermek, továbbá a cseléd és az inas megitták reggeli kávéjukat. A családjában a gyermekeket elküldte az iskolába s odahaza hozzáfogtak a lakásban végzendő teendőkhöz. Milssem vettek észre mintegy óra hosszat. Egyszerre csak Kohné borzasztó görcsöket kapott, majd ájulás fogta el, úgy hogy le kellett feküdnie.

A műhelyben dolgozó inast valamiért a boltba küldték, a kit utközben fogtak el heves hányási ingerek.

— Jaj végem van — ordított a szegény fiu, akit aztán hazavittek az utcánjáró kelők.

Odahaza ekkor már Kohné anyja is összecsett, sőt a cseléd is szörnyű gyomorfájdalmakról panaszkodott. — A két kisebb gyermeket is elfogta a láz és a heves fájdalom.

Mialatt a család ilyen borzalmas állapotban volt, hirtelen telpattant a szoba ajtaja és a legnagyobb leányt, a ki az elemi iskolába járt, ájultan hozták haza.

A szegény férj nem tudta, hogy mi történt. A szomszédok a szörnyű jajveszéklésre, mely Kohné lakásából hallatszott ki, összesereglettek s valakinek végre eszébe jutott, hogy jó lesz orvosért küldeni.

Nyomban odahívták dr. Rózsa Mór orvost, a ki azonnal konstataálta, hogy mérgezés esete forog fenn. Ellenszereket rendelt a megmérgezett családnak s gondos ápolás alá vette őket.

(Miben volt a mérge?)

A gyógyszerektől a megmérgezett emberek egy kissé jobban lettek s így el tudták mondani, hogy a reggeli kávé óta egyebet nem ettek.

Kohné Weinstein Jakab Hatvan utcai tejcsarnokából minden reggel két és fél liter tejet vásároltak s lehetséges, hogy ebben volt a mérge. A kávé Wein Ignác boltjából való volt. A tej egy részét felhasználták, a másik részét félretették.

(A vizsgálat.)

Az esetről a rendőrséget is értesítették. A rendőrség részéről Bardócz Pál r. biztos azonnal a helyszínére sietett s a mérgezésről jegyzőkönyvet vett fel. Majd magához vette a megmaradt tejet és kávé edényestül. A rendőrség a vizsgálatot nagy erélyvel folytatta.

A tejet azonnal át küldték a vegyvizsgáló intézetnek, a mely hivatva van megállapítani, hogy a szerencsétlenséget mi okozta.

Mint késő éjszaka értesülünk a Kohn család jól érzi magát s a veszedelmen mind a nyolcan túl vannak.

TAVIRATOK.

Felmentett miniszterek.

Bécs, szeptember 11. A király Hartel közoktatási és Call kereskedelmi minisztert saját kérelmükre felmentette. A tárca ügyek vezetésével ideiglenesen Bievert báró a közoktatási miniszteriumban, Auersperg grófot pedig a kereskedelmi miniszterium ügyeivel bízta meg.

Tokióban minden csöndes.

London, szept. 11. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A csend ismét teljesen helyreállt. A katonák ezrei feltűzött szuronyokkal megszállták a várost. A katonaság a Hibiya parkban sátrakat vert és ott táborozik. Még a zenepavilonokat is a csapatok elhelyezésére használták fel. A többi városrészekben a katonaságot a lakosság házaiba szállásolták el. A miniszterek lakásai előtt katonai őrségek vannak felállítva.

A fegyverszünet híre a harctéren.

Godsiadan, szeptember 11. Tegnap dél után 1 órkor a vasut melletti orosz őrség felé egy japán békehírnök közeledett fehér zászlóval 50 katoná kíséretében. A békehírnök az őrséget vezető tisztnek, ki elébe ment, átadta Ojama tábornoknak Linevics főparancsnokhoz intézett levelét, melyben Ojama üdvözlését és a béke megkötése alkalomból szerencsekívánatait küldi és arra kéri Linevics tábornokot, hogy a fegyverszünet megbeszélésére egy orosz meghatalmazottat nevezzen ki. Ojama e célra Fukusima tábornokot nevezte ki és az összejövetel helyéül Sakbeca állomását ajánlotta.

Öngyilkos postafőtiszt.

Arad, szept. 11. Meglepő öngyilkosság történt ma itt. Leitner Győző aradi postafőtiszt agyonlőtte magát és szörnyethalt. Leitner 6000 koronát sikeresen szerzett s ezért vált meg az élettől. Het gyermekét és feleségét hagyta hátra. Az eset nagy szenzációt keltett s a szerencsétlen család iránt a részvét óriási.

A bakui lázadás.

Tiflisz, szept. 11. Bakuban a tüzelés egyre tart. Egy mohamedán házából rálőttek egy őrjaraatra, miközben több ember meghalt. A rendőrségnek és a katonaságnak több helyütt sikerült gyűjtogatási és fosztogatási kísérleteket meghusítani. A rend helyreállítása végett a legerélyesebb intézkedéseket léptették életbe. A leégett gyárak munkásai nagy tömegekben hagyják el Bakut. Néhány kerületből igen nyugtalanító hírek érkeznek. Hír szerint sok örmény falut teljesen elpusztították és sok száz embert megöltek. Minthogy a katonai állomások igen messze vannak egymástól, a segélycsapatok igen megkésve érkeznek. Az egész tatár lakosság fellázadt. Az Arasz folyó perzsa partvidékének kurd lakosai a tatárokhöz csatlakoztak. Ez okból a perzsa kormányval tanácskozások folynak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 11.

Buzakinálat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat: mellett 40,000 méter-mázsa körül forgalomba gyöngén tartott árakon. Egyébb gabonanemek közül rozs bányadt, a többi nyugodt. Idő: meleg.

Buza októberre	15.74—76.
" áprilire	16.42—44.
Ross októberre	12.76—78.
" áprilire	13.48—50.
Zab októberre	18.88—90.
" áprilire	12.48—50.
Tengeri szeptemberre	13.14—16.

Szerkesztői-posta.

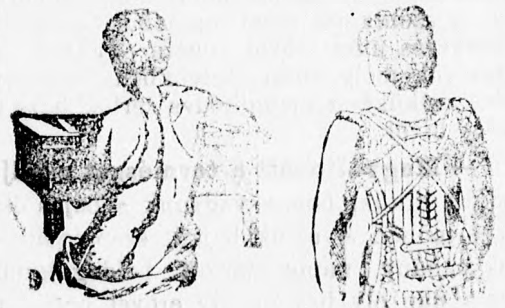
Dr. M. L. ur Helyben. Nagybecsüléssel vettük közleményét s azt legközelebb közreadjuk. Legyen szerencsénk bármikor! Dolgozatainak mindig rendelkezésére állanak lapunk hasábjai. Szives üdvözléssel.

S. I. („Ősz.“) Nem közölhető.

Akadémiai polgár. A szép meghatározását tudakolja tőlünk. Százán és százán próbákoztak meg ezzel, de állandóságra hivatott, elfogadható definíciója nincsen. Ne is kutassa, mert akkor a kör négyesgötésének haszontalan keresgetésével pusztítja az idejét. A hány korszak, azokban annyi az eltérő áramlat, a melyek mindenike mást és mást tekint szépnek. Homér és Zola közt, a kinek követői a rútat emelték az szép helyére, ugy-e nagy a különbség? Egyéneként is vészlik az izlés. Hogy a tankönyvekben mégis megkísérik a szép definícióját, ez elmeradhatatlan, mert hiszen valamely pontot mégis csak ki kell szemelni, hogy ebből kiindulva, a szakanyagot végig kalandozhassuk a tanulóval. Az a használatos tétel, a mely szerint „szép az, a mi érdek nélkül, tetszik“, csakis erre a feladatra szolgálhat. Szépen járna ekkor például az ifjú leány, a ki még akkor is lehet szép, ha tetszésünkhöz érdek járul! Ez a meghatározás még a ropogásra sült malacpecsenyét sem zárja ki a széptan köréből, mert arra is rámondják, hogy szép, azonban a fogatlan embernek már csakis érdek nélkül tetszhetik. Ne magyarázgassa tehát a szépet, hanem élvezze és gyakorolja, szeresse mindazt, a mi eszményi okokból ragadja meg lelkét és elégti ki a jó izlését.

Anyák!!

Övjátok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől
Hátgerinc elgörbülésben szenvedők

5 éves leány mű-
üző alkalmazása
előtt

a fűző alkalmazá-
sával.

Keleti J. testgyógyászati műintézete készít
a legolcsóbb gyári árak mellett:

Műfűzőket,

Hessing vagy Dollinger tanár rendszere szerint
hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére;

Egyenestartók

hanyag testtartás megállítására;

Melfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és támgépeket,

Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka-
és csipőzület gyuladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a lektökéletesebb technikai kivitelben, több
évi jótállással! — Gyógy-szobatorna
készülékek, valódi amerikai és angol
gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bemenetve legújabb képes arjegyzéket

Keleti J. orvosi műszer-gyáros,

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

„Hollandi gyomorcsépppek“

a legkitünőbb háziszser minden-nemü gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csépp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

SCHICHT-szappan.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névről tiszta és ment káros alkatrészekből

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György és társai Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, ugymint:

saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

Ékszer különlegességek

KIZÁRÓLAG

Halász Nandor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

Fehérló szálló épületében.

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

Fehérneműeket,
Papanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Divatos Őszi felöltők Havelokok

félárban

Párisi Divat Áruházban

fő postával szembe

fiu és leányruhácskák

mesés olcsón.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan.

Kitünő toiltelt szappanok a kenőcs használatához

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és színes
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszer-tárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszer-tárban.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	13
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	36
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
B.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
	d. u.	4	54
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56
O.-Köcs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Köcs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. e.	4	31
Csak M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Sziget felől — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasutól	d. u.	7	54
O.-Köcs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Köcs — Polgár felől vás. hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, V. LIPÓTVÁROS, — HIRDETÉSI IRODA. —

Keil-lakk

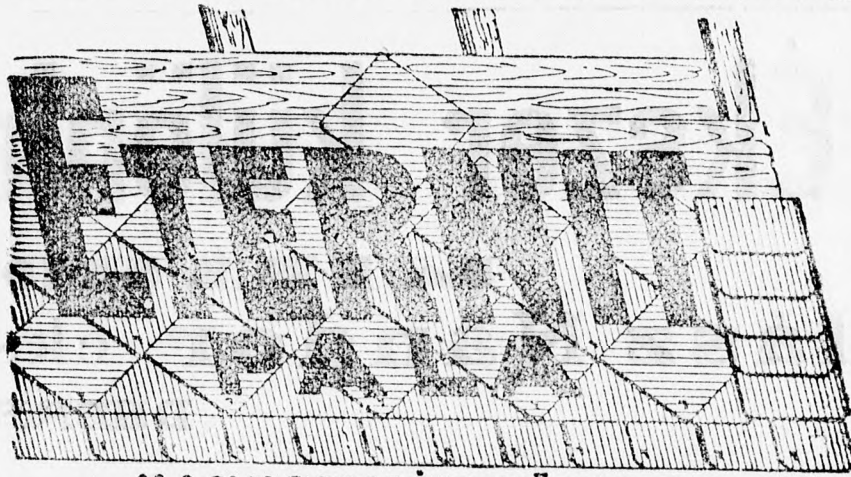
legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely: Lukács Vilmos cégnél, DEBRECEN.

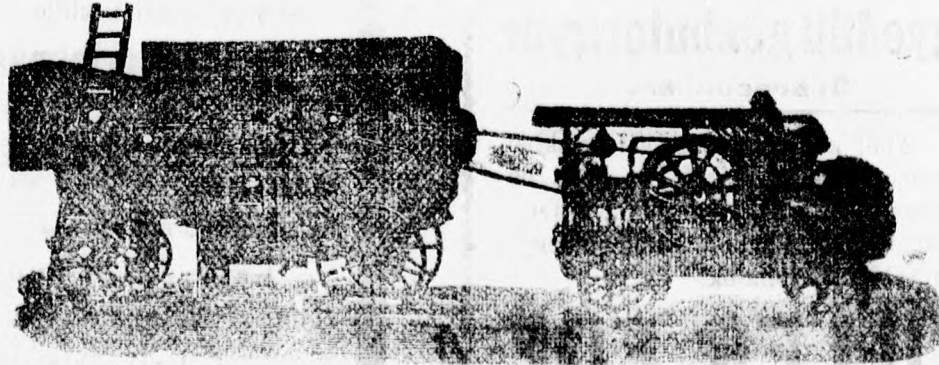
„M A Y E R“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság SZOMBATHELY.
Baktár: Budapest, V. Lipót-körút 15 szám.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, u. m. velőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecskavágók, répvá-
gók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben, ———
kitűnő Benzin- és szívó-gázmotorokat 1-50
szerkezetű lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet Uj hengerek minden e szakmába vágó gépek gyártása
műalmi berendezések.

Különlegesség Legújabb szerkezetű csavaros borpresek, szőlőszűzők és sza-
bad. víznyomású borsajtók.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. * Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.